

GELENEKTEN GELECEĞE BİR FİKİR ADAMI OLARAK MAHİR İZ

MAHIR IZ AS AN IDEA MAN FROM TRADITION TO FUTURE

Yılmaz BARDAK

Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZET

Mahir İz, ilim sahibi bir aileden gelmektedir. Osmanlı kadısı olan babasının tayinle görevlendirildiği şehirlere, devrin geleneklerine uygun olarak tuttukları mürebbi Saraybosnalı Müderris Mahmud Necî Efendi de beraberlerinde gitmiştir. Babasının Medine'deki hizmeti sırasında hocası Mahmud Necî Efendi, Mahir İz'in merak edip sorduğu soruların niteliğine bakıp "Sen, benim kırk yıllık emeğimi, bu suallerin sayesinde on dokuz ayda topladın." demiştir. Yine bu sıralarda İsâ Rûhî Efendi'den de Farsça'sını ilerletme imkânını bulur. Lise'yi Ankara Sultanîsi'nde okumuştur. Bu okulun son sınıfında şiire merak salar. İstanbul'a öğretmen olarak tayin edildikten sonra Edebiyat Fakültesi'ni bitirir. Farklı okullarda öğretmenlik ve idarecilik görevlerini üstlenen Mahir İz, son olarak İstanbul İmam Hatip Okulu'nda müdür iken emekliye ayrılır. Emekliye ayrılmıştır fakat Maarif Vekâleti Din Eğitimi Müdürlüğü'nden gelen bir telefonla Yüksek İslâm Enstitüsü'nde 'İslâmî Edebiyat Tarihi' dersi hocalığı kendisine verildiği için çalışmaya devam eder. Bir hafta sonra bu ders 'Tasavvuf Tarihi' dersi ile değiştirilir. Enstitüdeyken "Tasavvuf" isminde bir kitabı yayınlanır. Sönmez Neşriyat Şirketi'nin kuruluş yıllarında idâre heyeti başkanlığında, İlim Yayma Cemiyeti'nin Müşâvere ve İlim Heyeti'nde çalışmış; İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ile Türk Kültürü Vakfı'nın kurucuları arasında bulunmuştur. 1961 ve 1965 yıllarında Erzurum'dan Senato'ya bağımsız aday olmuş fakat seçilebilecek kadar oy alamamıştır. Kendisi herhangi bir partiye üye olmamış, nedenini de inanmadığı bir fikri kabûle müsâit bir yaratılışa sahip olmamasına ve çalışma arkadaşlarıyla birçok yerde fikir ihtilâfına düşüp, yalnız kalma ihtimâlinin bulunmasına bağlamıştır. Mahir İz, 9 Temmuz 1974 günü İstanbul'da vefat etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mahir İz, Eğitim, Din.

SUMMARY

Mahir İz comes from a family with knowledge. The governorate of Sarajevo, Mahmud Necî Efendi, who was in charge of the traditions of the period, went to the cities where his father, who was an Ottoman woman, was assigned. During his father's service in Madinah, his teacher Mahmud Necî Efendi looked at the nature of the questions Mahir Iz wondered and asked, "You gathered my forty years of labor in nineteen months thanks to these questions." He said. At this time, he also had the opportunity to advance his Persian from İsâ Rûhî Efendi. He studied high school in Ankara Sultanîsi. In the last year of this school, poetry is interesting. After he was appointed as a teacher to Istanbul, he graduated from the Faculty of Letters. Mahir İz, who has worked as a teacher and administrator in different schools, is retired while he is a principal at the Istanbul Imam Hatip School. He retired, but he continued to work as a teacher of 'Islamic Literary History' at the High Institute of Islam with a phone call from the Ministry of Education Religious Education Directorate. A week later, this course is replaced by the 'History of Sufism' course. While at the institute, he published a book called "Sufism". During the foundation years of Sonmez Publications Company, he worked under the leadership of the board of directors in the Advisory and Scientific Committee of the Society of Spreading; He was among the founders of the Islamic Sciences Research Foundation and the Turkish Culture Foundation. He was an independent candidate from Erzurum to the Senate in 1961 and 1965, but could not get enough votes to be elected. He has not been a member of any party, and he has linked the idea of not having an idea that he does not believe in, and not having a creature that is acceptable to him, and having the possibility of being alone in many places with his colleagues. Mahir İz died on 9 July 1974 in Istanbul.

Keywords: Mahir İz, Education, Religion.

1. KİŞİSEL YAŞAMI

1.1. AİLESİ

Abdullah Mahir İz, 28 Ocak 1895 tarihinde İstanbul'da doğdu. Babası, Medine ve Ankara kadılıklarında bulunan es-Seyyid İsmail Abdülhalim Efendi'dir. Dedesi sadreyn müsteşarı ve Hameyn mollası olan Külâhîzade es-Seyyid Servet Efendi'dir. Anne tarafından dedesi, kadılarından Bağdat mollası Erzurumlu Çelebizâde İbrahim Rüşdü Efendi ve dayısı Şeyhülislâm Hüseyin Hüsnü Efendi'dir. (1 s11)Mahir İz'in dokuz kardeşinden üçü küçük yaşta vefat etmiştir. Hayatta kalanlar ise Bihîn, Servet, Abdülmennan, Güzîn ve Fâhir İz'dir. Öyle ki bu altı kardeş, ablaları Bihîn Hanım'ın evinde her ay toplanıp bir arada vakit geçirmeyi adet edinmişlerdir. (2 s25) Küçük kardeşlerinden Abdülbâsit Fâhir İz, Fuad Köprülü'nün asistanlığını yapmıştır. Oldukça beğeni toplayan İngilizce-Türkçe sözlük yayınlamıştır. Mahir İz, şair Muhyiddin Raif Bey'in kızı Mihrinur Hanım ile evlenmiş ve bir kız evlatları olmuştur.

1.2. EĞİTİMİ

Mahir İz, ilk tahsiline babasının görevli bulunduğu Midilli'de adım attı. Midilli'den İstanbul'a döndüklerinde onu Fatih Rüşdiyesi'ne kaydettirdiler. Babasının Balıkesir'de görevlendirilmesiyle oradaki idâdinin ilk kısmına devam etti. Burada bir taraftan da o zaman Osmanlı medeniyetinde önem verilen bir gelenek hâlinde yaşayan uygulamayla, babasının İstanbul'dan beraberinde getirmiş olduğu Saraybosnalı Müderris Mahmud Necî Efendi'den dersler almaya başladı.

On yaşında İstanbul'a döndüklerinde Eğrikapı Rüşdiyesi'ne devam etti. (3 s116) Okulda gayet sakin mizaçlı, hiç kimse ile görüşmeyen bir öğrenci profiline sahipti. Aynı yıl babasının Isparta kadısı olması sebebiyle okuluna orada devam etti. Aradan bir sene geçmesiyle birlikte babasının Medine-i Münevvere Mollalığı'na tayini çıktı. Oradaki Rüşdiye Mektebi'ne kaydoldu ve aynı zamanda hocası Mahmud Necî Efendi'nin de derslerine devam etti. Bir gün hocası Mahir İz'in merak edip sorduğu soruların niteliğine bakıp "Sen, benim kırk yıllık emeğimi, bu suallerin sayesinde on dokuz ayda topladın." demiştir. (2 s39)Yine bu sıralarda İsâ Rûhî Efendi'den de Farsça'sını iletme imkânını buldu.

Medine-i Münevvere'de geçirdikleri on dokuz aydan sonra döndükleri İstanbul'da Mahir İz'in yeni okulu Vefa İdâdîsi oldu. (3 s117) Mahir İz'in babasında ve büyük amcasında sinirlendiklerinde meydana çıkan rekâket, kendisinde 21 yaşında öğretmenliğe başlamasına

kadar devam etti. Şiir hariç, ezberi sevmezdi. Güreşe meraklıydı. Hatta Vefa’da sekiz kişilik bir güreş kulübü bile kurmuşlardır. İki sene sonra babasının Ankara Kadılığı’na tayini çıktı. Ankara’da geçirdiği ve sekiz ay kurtulamadığı sıtma hastalığı sebebiyle Mahir İz’in güreş hayatı da böylece son buldu.

Sınavla girdiği idâdînin beşinci sınıfındayken okulu, Ankara Sultanîsi’ne dönüştü. 10. sınıfta şubeler fen ve edebiyat diye ikiye ayrılınca kendisi edebiyatta karar kıldı. Bu okulun son sınıfında şiire merak saldı. Sultanî’de en çok hürmet ettiği kişi Arapça ve Farsça hocası Ali Fâik Efendi’ydi. Hocası, gerek sarık sarışı, gerekse kıyâfeti ile başkalarına benzemeyen, çok temiz giyinimli, terbiye ve zerâfet sahibi, hâl ve tavrı ile dikkat çekici bir şahsiyetti.

Diyanet İşleri’nin ilk başkanı M. Rıfat Börekçi’nin yeğeni Muammer Refî, Mahir İz’in okuldaki sıra arkadaşıydı. Bağnamlı Hacı Mustafa Efendizâde Halil ve Nalbandzâde Halil İbrahim de yakın ve samimî arkadaşlarıydı. Fakat kendisiyle fikren en iyi anlaştığı ve sabah akşam birlikte vakit geçirdiği şâir arkadaşı, Abdurrahîm Hâmîd’di. Her hafta tatil akşamları Mahir İz’in evinde toplanır, arkadaş sohbetleri yapan, şiirler yazar ve pişmâniye denilen keten helva yaparlardı. (2 s62)

Mahir İz, Ankara’da Meclis’teki görevinden istifa edip İstanbul’a öğretmen olarak tayin edildiğinde kuzeni Eczacı Prof. Sârim Hüsnu Çelebioğlu’nun teşvîki ile onun Cerrahpaşa’daki eczahanesine ortak olup Eczacı Mektebi’ne girer. Fakat bu okuldaki ‘Nebatât’ dersinde ezberlenmesi gereken nebat isimlerinin zorluğu sebebiyle kendisinin bu yaşta çok zorlanacağını düşünerek ertesi yıl Kimya Fakültesi’ne yazılır. Babasının vefâtından sonra fazla çalışmaya mecbur kaldığı için İstiklâl Lisesi’nden birkaç saat ilâve ders alır. Bu da Mahir İz’in Kimya tahsilini yarıda bırakmasına sebep olur.

Fakültelerin birinden bir diploma almak istikbal için bir zarûret olduğundan, pek istekli olmayarak Edebiyat Fakültesi’ne yazılır. Bu fakültede Talebe Cemiyeti Reisliği bile yapar. Tez aşamasındayken Edremit’e tayini çıkar. Üç yıl sonra tekrar İstanbul’a döndüğünde tezini verip mezûn olur.

1.3. MESLEKÎ TECRÜBELERİ

Mahir İz, Ankara Sultanîsi son sınıfındayken bir süre hastalanmış ve 15 gün okula gidememişti. Bu yüzden imtihanlarına giremediği derslerden ikmâle kaldı. Fransızca sınavına giren okul müdürü Haydar Bey, okulun ilk kademe hocalarının hepsinin I. Dünya Savaşı sebebiyle askerde olduğunu ve ilk kademe hocalığını kabul ederse kendisine ancak o zaman

diplomasını vereceğini söyleyince Mahir İz, bu durumu babasına açar ve babasının da onayıyla 400 kuruş maaşla başmuallim vekili sıfatıyla devlet hizmetine girer. (2 s70)İki yıl sonra Sanâyi Mektebi'nden gelen dört saatlik Tarih dersi teklifini de kabul eder. Mahir İz'in Edebiyata düşkünlüğünü haber alan okul müdürü Haydar Bey, dokuzuncu sınıf Edebiyat dersini de kendisine verir. Okuttuğu bu sınıfta kardeşi Servet ve Vehbi Koç da öğrenim görenler arasındaydı.

Mustafa Kemal'in Sivas Kongresi'nin dağılmasından sonra Temsil Heyeti ile Ankara'ya gelmesiyle birlikte Sultanî ve Muallim Mektebi hocalarının Büyük Millet Meclisi'nde 'Tahrir Heyeti'ni teşkil edecekleri bildirildi. Böylece Mahir İz'in de yeni görevi belli oldu. (2 s92)

Meclis'te Mahir İz, 1920-1924 yılları arası Zabıt Kalemi'nde zabıt kâtipliği, grup şefliği ve zabıt mümeyyizliği görevlerini yürüttükten sonra, hayatını serbest bir meslekte geçirmek istediğinden Meclis'teki görevinden istifa edip Maarif Vekâleti'nin 'tarih muallimliği imtihanı'nı kazanarak İstanbul'a tayinini ister. Tayini Gelenbevi Orta Okulu'na çıkar. Fakat oradaki ders saatinin fazla olması dolayısıyla yüksek tahsile devam etmesine mâni olmaması için, ders saati daha az bir okul isteğinde bulunur. Daha sonra Sultan Selim'deki İmam Hatip Okulu'na tayini çıkar ve bu okulda karar kılar. (2 s173)

Babasının vefatından sonra kardeşlerini okutmak için aynı zamanda Fransız Sen Jan Dark Koleji'nde ayda 68 lira karşılığı Türkçe dersi vermeye başlar. Fakat ders yükü fazlaştığından ayda 48 lira aldığı devlet okulundan ayrılmak zorunda kalır. Kimya Fakültesi'nden arkadaşı Halıcıoğlu Askerî Lisesi müdürü Kemal Bey Mahir İz'e kendi okulunda ders vermesi teklifinde bulunur. Mahir İz, hayatının en verimli ve en zevkli devrini geçireceği bu okulda ders verme teklifini kabul eder. Halıcıoğlu Lisesi'nin lağvedilmesinden sonra tekrar Maarif'e geçer. Üsküdar Orta Mektebi'nde bir yıl görev yaptıktan sonra Davutpaşa Orta Mektebi'ne müdür muavini olarak gider. Dört aylık sıkı bir çalışmayla okulu hizaya sokar. Ders yılı başında Mahir İz'in tayini Edremit'e çıkar. Orada açtığı ilk resmî orta mektepte üç yıl görev yaptıktan sonra tekrar İstanbul'a tayin istemesiyle yeni okulu Beykoz Orta Mektebi olur. Beykoz'dan da Nişantaşı Orta Okulu müdürlüğüne tayin edilir. İkili öğretim yapan bu okul, tekli öğretime geçince açığa çıkan Mahir İz, Haydarpaşa Lisesi edebiyat öğretmenliğine tayin edilir. Bu okulda yedi sene görev yapar. Aynı zamanda Saint Josef Fransız Lisesi'nde ilâve derslere de girer.

1950 seçimlerini Demokrat Parti'nin kazanmasıyla (4 s24) 13.10.1951 tarih ve 601 sayılı Müdürler Komisyonu kararı ile Türkiye'de yedi ilde açılan ilk devresi dört, ikinci devresi

üç yıllık olan İmam Hatip Okullarından (5 s 169) biri de Celâleddin Hoca(Ökten)’nin önderliğinde açılan İstanbul İmam Hatip Okulu’dur. (6 s65) Celal Hoca’nın kadim dostlarından ve aynı zamanda edebî zevk bakımından takdir ettiği Mahir İz, bu okulda iki sene müdürlük yaptıktan sonra yaş haddinden emekliye ayrılır. (7 s192)

Emekli olmasının üzerinden henüz çok az zaman geçmesine rağmen Maarif Vekâleti Din Eğitimi Müdürlüğü’nden gelen bir telefonla Yüksek İslâm Enstitüsü’nde ‘İslâmî Edebiyat Tarihi’ dersi hocalığı kendisine verilir. Bir hafta sonra bu ders ‘Tasavvuf Tarihi’ dersi ile değiştirilir. Enstitü’deyken “*Tasavvuf*” isminde bir kitap yayınlar ve bu kitabı Yüksek İslam Enstitüsü’nün, istikbalin mânevi mimarı, değerli talebelerine ithaf etmiştir. (8 s5) Mahir İz’e ‘Bilimlere Yardım Cemiyeti’ adına Eşref Osmanağaoğlu’ndan yeni kurulacak Özel Fatih Erkek Koleji’ne müdür olması teklif edilir. (9 s. 244) Enstitü derslerini aksatmaması kaydıyla bu teklifi Mahir İz kabul eder. Fakat sonraları Eşref Bey’in Mahir İz’den Enstitü’yü bırakmasını istemesi sebebiyle iki yıllık mukavelenin dolmasını bekleyen Mahir İz, müdürlük görevini bırakır.

Mahir İz, Sönmez Neşriyat Şirketi’nin kuruluş yıllarında idâre heyeti başkanlığında, İlim Yayma Cemiyeti’nin Müşâvere ve İlim Heyeti’nde çalışmış; İslâmî İlimler Araştırma Vakfı ile Türk Kültürü Vakfı’nın kurucuları arasında bulunmuştur. (1 s13) 1961 ve 1965 yıllarında Erzurum’dan Senato’ya bağımsız adaylığını koysa da seçilecek oy toplamına ulaşamamıştır. (10 s18) Kendisi herhangi bir partiye üye olmamış, nedenini de inanmadığı bir fikri kabûle müsâit bir yaratılışa sahip olmamasına ve çalışma arkadaşlarıyla birçok yerde fikir ihtilâfına düşüp, yalnız kalma ihtimâline bağlamaktadır.

2. GÖRÜŞLERİ

2.1. İTTİHATÇILAR

İttihatçılar, Meclis’te mebus olarak, hariçte iş güç sâhibi, İttihat ve Terakkî bakayası tavırlarıyla, hareketleriyle, ağır başlılıklarıyla, tecessüsleriyle dikkat çekiyorlardı. Celâl Bayar hariç, hepsi bozuk düzenli on yıllık İttihat Terakkî idâresine hasret çekiyorlar; eskiden beri cemiyete muhalif olan Mustafa Kemal Paşa’ya içlerinden dış biliyorlardı. (2 s118)

Mustafa Kemal Paşa, onlardan daha yüzbaşılığında fikren ayrılmıştı. Yurtta kurdukları teşkilât dolayısıyla onları himâyeye etmek istedi. Fakat onlar, eski akıntılarına ve yeminlerine bağlılıkları sebebiyle, bu himâyeye teşekkür etmek şöyle dursun, eski kuvvet ve şevketlerine hasret çekerek nimete karşı nankörlükte bulundular. Bunlar hâlâ kendilerine güveniyor, eski

teşkilâtları sâyesinde kuvvetin kendi ellerinde bulunduğunu sanıyorlardı. En çok tahammül edemedikleri şey ise, on yıl kedi keyiflerince ellerine tuttıkları millet idâresinin, artık Tükiye Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa'nın eline geçmesiydi. Onlar önce 'Saltanat ve Hilâfet' makamlarının kuvvet ve kudretini sifıra indirmişlerdi. Şimdi, sözde bu kuvveti Mustafa Kemal Paşa aleyhine kullanmak istiyorlardı. Bir anda Hilâfet ve Saltanat taraftarı kesilmişlerdi. Mustafa Kemal Paşa işte esasen ittihatçılar tarafından bilkuvve kaldırılan bu makamları kâbus olmaktan çıkarıp, bilfiil kaldırdı.

Saltanat ve Hilâfet taraftarları, bu mühim inkılâbı Mustafa Kemal Paşa'nın yaptığını sanırlar. Tarih de böyle söyleyecektir; çünkü olaylar o sûretle cereyan etmiştir. İttihatçılar zamanında görünüşte her ne kadar Padişah yerli yerinde oturuyorsa da saray ve teşkilâtı bir kukla hâline gelmişti. (2 s125-127)

Mahir İz'e göre İttihatçı zihniyeti, söylenmesi lâzım gelen fikirleri ve yapılması lâzım gelen işleri, yâni şahsına ve mensup olduğu teşkilâta söz getirecek herhangi bir hâdiseyi başkasına yaptırıp, kendisi karşıdan tatmin olacak ve hiçbir sûretle kimse tarafından tenkide uğramayacaktır. (2 s141)

Fakat adalet yine Mustafa Kemal Paşa'nın elinde tecelli etti. İzmir suikasti vesilesiyle cezalandırıldılar.

2.2. DEMOKRAT PARTİ

Mahir İz'e göre Demokrat Parti ikinci senesini tamamlarken siyâseten iflas etmiştir ve her yıl geçtikçe bir derece daha yıpranmıştır. İttihat ve Terakkî mesûlü Celal Bey'in etrafında toplanan Demokrat Parti kurucularının hepsi aslında Halk Partili idi. Demokrasiyi işletmemelerinin asıl sebebini burada aramak lâzımdır. Zihniyetleri, görgüleri, dünya görüşleri Halk Partisi'nden çok farklı değildir. Demokratlarda ilk iflâs emâresi 'İngiliz Avni' denilen M. Avni Başman Bey'in Maarif Vekâleti'nden "Maarif Teşkilâtı arap (zenci) saçına dönmüştür. Islâhı mümkün değildir." diyerek istifâsı ile kendini göstermiştir. (2 426-428) Ona göre Adnan Menderes çok zekî, iyi niyetli bir hatîpti.

2.3. SİYÂSET

Mahir İz'e göre siyâsette hakikati bulmak cidden zor iştir. Siyâset zafere giden yolu aramaktan ibârettir. Siyâset adamı muzaffer devlet adamı demektir; hak ve hakikat zaferden sonra aranır. (2 s45) Siyâset her kişinin kârı değildir. Halk, doğrudan doğruya parti işleriyle uğraşırsa işinden gücünden kalır. Fikir münakaşaları, mücâdele, kırgınlık ve düşmanlıklara sebep olur. Siyâsetle meşgûl olacak, geliri olan, maişet sıkıntısı bulunmayan, tahsîl görmüş, işe akli eren mahdût kimselerin partilerde çalışması en tabîi, en sağlam yoldur.

2.4. ESER TENKİDİ

Bir eseri bir zâta isnat edebilmek için, matbaanın icadından evvel, eğer kendi el yazısı ile yazılmış veya kendi nezâretinde hayatında başkasına dikte ettirmiş ise, o eser onundur diyebiliriz. Matbaanın icadından sonra ise, kendi zamanında basılmış eserler için aynı ihtiyata başvurmak yerinde olur. Fakat bu ihtiyat din dışı yazılmış eserler için lüzumlu değildir. Tedkîk metotları dahilinde yazılmış eserler ilmî mahiyet kazanırlar. (2 s294)

3. VEFATI VE ESERLERİ

3.1. VEFATI

Yakalandığı akciğer kanseri neticesi, Paşabahçe Hastanesi'nde 9 Temmuz 1974 günü vefat eden Mahir İz'in cenazesi, 11 Temmuz'da Erenköy'deki Sahrâyıcedid Cemii'nden kaldırılarak yanı başında bulunan ve aynı adı taşıyan mezarlığa defnedilmiştir. İstanbul'daki Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin önünden Kısıklı istikametine uzanan caddeye 19 Haziran 1995 tarihinde Mahir İz Caddesi adı verilmiştir. Yine İstanbul Pendik'te ve Bağcılar'da birer ilköğretim okuluna, Tuzla'da ve Ankara Altındağ'da açılan Anadolu İmam Hatip Liselerine Mahir İz'in adı verilmiştir. (3 s124,125)

Dilâ bîgüzer dilâ bîgüzer ezin sevdâ vü zin gavga

Neyerzed nezd-i âkil perr-i peşşe devlet-i dünyâ

(Geç, ey gönül geç, bu sevdâdan, bu kavgadan Kâmil kimselerin nezdinde dünyâ varlığı bir sivrisineğin kanadı kadar değersizdir.) Mahir İz. (2 s187)

3.2. ESERLERİ

- *Adana'lı Hayret'in Hayatı ve Şiirleri, Edebiyat Fakültesi basılmamış mezuniyet tezi.*

- *Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali, Heyet Başkanı Mahir İz, 1961.*

- *Tasavvuf, İstanbul, 1969.*

- *Kıyas-ı Enbiâ, Ankara, 1972.*

- *Din ve Cemiyet, İstanbul, 1972.*

- *Yılların İzi, İstanbul, 1975.*

SONUÇ

Mahir İz, Türk Eğitim Tarihi'mize yer etmiş önemli şahsiyetlerden bir tanesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin Ankara'daki kuruluşunun yakın görgü tanıklarındandır. Yakın çevresine ve görev yaptığı değişik okullardaki talebelerine son dönem Osmanlı kültürünü yaşantısındaki tatbiklerle göstermiştir. Kendisi iyi bir gözlemci olup, tanıdığı insanların karakterlerini çok güzel tahlil etmiş, adeta onların düşüncelerinde yaşamıştır. O bir hizmet adamıdır. Hiçbir görevi talep etmemiş, aksine görevlere talep edilen bir insan olmuştur. Her insanı hakkı zatında değerli kabul ettiğinden aynı değeri kendisi de başkalarından görmüştür.

79 yıllık ömrüne birçok şeyi sığdırmış olan Mahir İz şiire, sözü güzel söylemeye her zaman ayrı bir ilgi duymuştur. Çevresinde şair dostlar edinerek onlarla şiir sohbetleri yapmıştır. Tevazuyu elden bırakmayıp, yeri geldiğinde doğruları olduğu gibi söylemesini de bilmiştir. Başta talebeleri olmak üzere birçok sevenini ardında bırakmış, kaleme aldığı eserlerle onları aydınlatmaya devam etmiştir.

Türkiye'nin sağlam ve dinç bir şekilde ayakta durmasını sağlayan değerler harcının varlığına inanıyorsak, Mahir İz de bu harcın önemli ustalarından biridir. Mahir İz'i tanımak, belki onun değerini bir nebze olsun arttırsa da asıl artan şey, bizim kendi manevî değerler kütüphanemize ekleyeceğimiz kalın bir cilt olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Özdamar M. Mahir İz Hoca. İstanbul: Marifet Yayınları; 1994.

2. İz M. Yılların İzi. İstanbul: Kitabevi Yayınevi; 2000.
3. Hazırlar A. Medeniyet Köprüsü Beş Şehirli. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları; 2015.
4. Çalmuk F. Kod Adı İHL. Ankara: Merdiven Yayın; 2004.
5. Adıgüzel O. C. Türk Eğitim Tarihi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını; 2007.
6. Dinçer N. 1913'ten Bugüne İmam-Hatip Okulları Meselesi. İstanbul: Yağmur Yayınları; 1974.
7. Yorulmaz H. Bir Neslin Öncüsü Celal Hoca. İstanbul: Hat Yayınevi; 2010.
8. İz M. Tasavvuf. İstanbul: Rahle Yayınları; 1969.
9. İz M. Din ve Cemiyet. İstanbul: Kitabevi Yayınları; 1990.
10. Düzdağ M. E. Üstadım Mehmed Âkif. İstanbul: Seçil Ofset; 2014.